

Versiedatum	11-07-2019
Datum laatste wijziging	December 2025

Pedagogisch werkplan

Peuteropvang 2-4 jaar

De Familieschool

Aangesloten bij

Inleiding

Ons pedagogisch beleidsplan vormt het uitgangspunt voor de manier waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan. Hierin laten we zien hoe wij werken met de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd. Het uitgangspunt van ons pedagogisch beleidsplan zijn de doelen van Marianne Riksen Walraven.

Naast het pedagogisch beleidsplan werkt elke locatie met een locatie specifiek pedagogisch werkplan. In dit werkplan zijn de bijzonderheden van de betreffende locatie beschreven. Elke locatie heeft namelijk een eigen identiteit en sfeer.

Dit pedagogisch werkplan is bedoeld voor pedagogisch medewerkers en voor de ouders. Voor de leesbaarheid schrijven we “ouders” waar het gaat om één of meer ouders of verzorgers.

Inhoud

Welkom bij de Familieschool	4
Groepen en openingstijden	5
Sluitingen	6
Samenvoegen van groepen	6
Pedagogisch medewerkers	7
Vaste gezichtencriterium	8
Ruimtes	8
Externe samenwerking partners	10
Veiligheid en gezondheid	10
Vier ogen principe	11
Afwezigheid melden	11
Voorschoolse educatie	12
VE-programma Uk en Puk	12
Ouderbetrokkenheid	13
Doorgaande lijn opvang en onderwijs	14
Speelleeromgeving	14
Aanpak per ontwikkelingsgebied	15
Scholing VE-medewerkers	16

Welkom bij de Familieschool

Samen leren, samen leven

Eigenwijs zijn, genieten, creativiteit & vautjez maken (oeps)

Kinderopvang Familieschool

Jan Glijnisweg 61

1702PA Heerhugowaard

Telefoon: 072-5714721

E-mail: familieschool.opvang@blosse.nl | Manager kinderopvang: miranda.graaf@blosse.nl

Op kindcentrum Familieschool kunnen kinderen van 2 t/m 13 jaar terecht voor opvang (VE-peuteropvang en BSO) en onderwijs. In onze gezamenlijke visie is een kindcentrum een meerwaarde voor het kind, de ouders en de samenleving. In een kindcentrum kan namelijk meer aandacht gegeven worden aan de gehele ontwikkeling van het kind. Onderwijs en opvang vullen elkaar aan en ondersteunen elkaar.

De opvang is op de begane grond en beschikt over twee ruimtes. Er is één gedeelde ruimte, namelijk die van de peuters in de ochtend en voor de jongste BSO (onderburen) in de middag. Daarnaast maken we gebruik van de grote zaal (bovenburen) waar de oudste is gehuisvest.

Zoals u al aan de naam van ons kindcentrum kunt zien, vinden wij het belangrijk elk kind het gevoel te geven dat het erbij hoort. Voorop staat het werken aan een positief zelfbeeld bij de kinderen. Leren om goed met jezelf en de ander om te gaan staat de hele dag centraal. We proberen elk kind positief te benaderen. We leggen de nadruk op wat wel lukt. Voor wat (nog) niet lukt, zoeken we activiteiten of een manier waarmee we het kind het beste kunnen helpen.

We streven in ons kindcentrum naar een fijne tijd waar iedereen zich vrij en veilig voelt. Want dan komt eenieder tot bloei, kunnen we experimenteren en leren we door vautjez. In ons kindcentrum verleggen we de grenzen, delen we ervaringen en vieren we successen... soms gepland maar ook zeker spontaan. In ons kindcentrum zijn kinderen met veel verschillende interesses en behoeftes. Hier spelen wij graag op in. Bewegen, rollenspellen, creatief bezig zijn, klimmen en klauteren, leren in de natuur en vies worden met modder... We stimuleren in ons kindcentrum spelenderwijs de brede ontwikkeling van de kinderen.

Groepen en openingstijden

Kinderen hebben een eigen stamgroep waar ze zoveel mogelijk dezelfde kinderen zien. Een stamgroep biedt emotionele veiligheid. Emotionele veiligheid creëren we ook door woorden te geven aan spelsituaties en emoties, een goed overzicht hebben, hulp bieden waar nodig, grenzen die veiligheid bieden en duidelijke afspraken en gewoonten.

Tijdens het kennismakingsgesprek horen de ouders welke pedagogisch medewerkers bij welke groep horen en hoe vervanging bij bijvoorbeeld ziekte is geregeld.

Onze kinderopvang bestaat uit de volgende groepen:

- **Peutergroep 'de Buurtjes'**

Voor kinderen van 2-4 jaar en VE voor kinderen vanaf 2,5 jaar. Deze is 40 weken per jaar geopend (alleen schoolweken) De openingstijden zijn op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur. Op deze groep vangen wij maximaal 16 kinderen op een dag op.

- **Buitenschoolse opvang 'Onderburen (7-)' & Buitenschoolse opvang 'Bovenburen (7+)'**

Deze twee groepen zijn voor kinderen van 4-13 jaar. Tussen het zevende en achtste jaar gaan kinderen over naar de Bovenburen. We kijken vooral of het kind eraan toe is om naar de Bovenburen te gaan.

De twee buitenschoolse opvang groepen zijn geopend van maandag t/m vrijdag van 14:00 tot 18:00. In de vakanties en studiedagen zijn wij geopend vanaf 7:30 – 18:00. (7:00 op aanvraag).

Bij de Onderburen mogen wij maximaal 20 kinderen op de groep en bij de bovenburen maximaal 26 kinderen. Op woensdag hebben wij een samengevoegde groep in de leeftijd van 4 t/m 13 jaar, wij houden dan het maximale aantal van 22 kinderen aan.

Wanneer er niet meer dan 20 kinderen aanwezig zijn zullen zij in de ruimte van de Onderburen aanwezig zijn. Bij meer dan 20 kinderen verplaatsen zij naar de Bovenburen. Wel kan de ruimte van de Onderburen worden gebruikt voor begeleide activiteiten voor de jongste kinderen om ook hen een leeftijdsgericht aanbod te kunnen bieden.

- **Voorschoolse opvang groep Vroege buren'**

Deze groep is geopend in schoolweken van maandag t/m vrijdag vanaf 7:30u (7:00u op aanvraag). Wij houden dan het maximale aantal van 20 kinderen aan in de ruimte van de Onderburen. De VSO biedt gratis ontbijt aan.

Sluitingen

Op de officiële feestdagen is onze locatie gesloten. Deze staan beschreven in de cao-kinderopvang.

Dit gaat om: Nieuwjaarsdag, Tweede paasdag, Koningsdag, 5 mei, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag en eerste & tweede kerstdag.

Samenvoegen van groepen

In de schoolvakantie, op studiedagen, bij ziekte van een pedagogisch medewerker of bij een structureel lagere bezetting kan het voorkomen dat de BSO-groepen samengevoegd worden.

De duur van deze gezamenlijke momenten kan verschillen van even in de ochtend en eind van de dag of gedurende de dag.

We voegen alleen samen van 4-13 jaar bij een kleine groep kinderen en als het echt niet anders kan.

Ouders worden over het samenvoegen van de groep van hun kind geïnformeerd door de manager of de pedagogisch medewerkers. We hanteren de beroepskracht-kind-ratio volgens de wettelijke richtlijn. Bij structureel samenvoegen wordt er een toestemmingsformulier extra opvang in andere stam-basisgroep door de ouders ingevuld.

Het is veel fijner om met andere kinderen te kunnen spelen en genieten dan alleen of met twee kinderen in een groep te verblijven. De kinderen samenvoegen heeft meerwaarde voor de kinderen op het sociale vlak, zo leren ze van elkaar en kunnen de oudere kinderen samen met de jongere kinderen andere activiteiten ondernemen. Zo kunnen de oudere kinderen een jonger kind helpen, iets wat de kinderen vaak heel leuk vinden, en wordt het jongere kind op een andere wijze uitgedaagd. Daarbij houden we uiteraard de behoeftes van de individuele kinderen scherp in de gaten.

Bij het samenvoegen van de groepen zijn de volgende richtlijnen van belang:

- Samen als het kan en gewenst is, kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en het gezellig en uitdagend vinden in een andere ruimte te spelen. Maar apart als het nodig is, bv omdat het te druk wordt, het dagprogramma start of het overzicht en de veiligheid niet geborgd kan worden.
- We passen het speelgoed en de activiteiten aan afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en nemen deze zo nodig mee uit de andere ruimte.
- De oudere kinderen kunnen ook zelfstandig in een andere ruimte spelen als het bso kind juist die behoefte heeft. Via de open deur is indirect toezicht makkelijk mogelijk.
- In vakantieperiodes zijn de groepen vaak klein. Wij maken daarom voor deze weken een speciaal personeelsrooster. Ook dan zorgen we ervoor dat er voor de kinderen een vertrouwde pedagogisch medewerker aanwezig is.
- In de vakantieweken wordt er door de bso kinderen ook wel gebruik gemaakt van activiteiten die georganiseerd worden op een andere locatie. De kinderen gaan daar met de pedagogisch medewerker naar toe om deel te nemen aan dit extra aanbod. Ze voegen dan gedurende de periode van de activiteit samen met de andere bso groep aldaar.

Pedagogisch medewerkers

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen en in welke groep werken. Dit doen we door middel van een foto's bij de toegangsdeur. Bij grote wijzigingen laten wij de ouders dit via een nieuwsbrief of een bericht in het ouderportaal weten.

Elk kind krijgt een mentor aangewezen. Deze is het eerste aanspreekpunt voor de ouders én voor de kinderen. In het ouderportaal staat welke mentoren zijn gekoppeld aan welke kinderen. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld tijdens het kennismakingsgesprek en kunnen dit terug vinden in het ouderportaal.

We hanteren de **beroepskracht-kind-ratio** zoals deze wettelijk is vastgelegd (te vinden op www.1ratio.nl).

De BKR wordt in de vakantie berekend op het niveau van het kindcentrum.

Op deze manier kunnen wij een passend aanbod bieden, afgestemd op de ontwikkelfase van de kinderen en de emotionele veiligheid van de kinderen waarborgen. Incidenteel (bij een lage bezetting) kunnen beide groepen tijdens de vakantie worden samengevoegd. Ouders worden hiervan middels het ouderportaal op de hoogte gesteld.

Tijdens schoolvakanties zijn de BSO-groepen samengevoegd en wordt er gewerkt met drie diensten:

07.00–17.00 uur

08.00–18.00 uur

08.30–17.30 uur

Wanneer er drie pedagogisch medewerkers aanwezig zijn, heeft iedere medewerker een pauze van 45 minuten.

Wanneer er twee pedagogisch medewerkers aanwezig zijn, heeft iedere medewerker een pauze van 30 minuten. Dit is noodzakelijk om binnen de maximaal toegestane afwijking van 3 uur per dag van de beroepskracht-kindratio (BKR) te blijven.

Binnen de vakantieweken mag per dag maximaal 3 uur worden afgeweken van de BKR. We wijken alleen af op momenten waarop dit verantwoord en toegestaan is:

- Bij de start van de dag (vóór 08.00 uur), omdat er dan minder kinderen aanwezig zijn.
- Tijdens de pauzes van de medewerkers, die gespreid worden ingepland zodat er altijd minimaal één beroepskracht aanwezig is.
- Aan het einde van de dag, wanneer het aantal aanwezige kinderen afneemt.

Tijdens momenten waarop van de BKR wordt afgeweken, zorgen de pedagogisch medewerkers altijd voor een overzichtelijke en veilige situatie. Dit doen zij bijvoorbeeld door:

- alle kinderen in dezelfde ruimte te laten spelen,
- te kiezen voor rustige activiteiten,
- of buiten te spelen in aanwezigheid van pedagogisch medewerkers van andere groepen.

Door deze werkwijze blijft de kwaliteit, veiligheid en het toezicht op de kinderen te allen tijde gewaarborgd.

Bij de peutergroep de Buurtjes werken ten minste twee medewerkers per dag met de **dienstitijden van 8.30 tot 12.30 uur**. Hierin zit geen pauze.

Aansluitend hebben zijn VE-uren die ze mogen inzetten om alles rondom VE goed te kunnen regelen.

Soms werkt er een **stagiaire** bij ons die een erkende BBL-opleiding voor de kinderopvang volgt en die begeleiding vanuit de opleiding krijgen. De stagiaire is de eerste vier maanden boventallig aanwezig op de groep. Daarna zal zij intallig op de groep ingezet kunnen worden.

Vaste gezichtencriterium

Indien één van de vaste medewerkers afwezig is vanwege ziekte, verlof of vakantie, onderzoeken we eerst of er een ander vast gezicht beschikbaar is. Is er geen ander vast gezicht beschikbaar, dan wordt een vervangende medewerker ingezet.

Blosse heeft een eigen flexpool per cluster met vaste vervangende medewerkers. Een cluster bestaat uit een vast aantal locaties van Blosse, waardoor de vervangende medewerkers bekend zijn met de locaties. Het kan voorkomen dat de clustermedewerkers niet ingezet worden. Dan komen zij terug naar hun basislocatie om daar te ondersteunen. Dit is heel prettig waardoor we extra ondersteuning kunnen bieden aan kinderen die dat nodig hebben.

Pedagogisch medewerkers die langdurig uitvallen door ziekte of zwangerschap, vervangen we zo veel mogelijk door vaste clustermedewerkers.

Door de structurele overdracht in Konnect wordt de vervangende medewerker op de hoogte gebracht van de (zorg)behoeftes van de kinderen. Hier staan verschillende zaken in vermeld, waaronder de eventuele eetgewoontes van het kind, medicijnen, allergieën en bijzonderheden op sociaal en emotioneel gebied. Daarnaast wordt het vaste dagritme en gebruiken overgenomen door de vervangende medewerker, die worden bij de start van de dag doorgesproken met de vaste collega van de groep.

Ruimtes

De kinderopvang heeft een eigen ingang maar is in de school gehuisvest en zit tegenover een onderbouwklas. Hierdoor is er veel contact tussen de peuters en de kleuters en de leerkrachten.

Binnen

De kinderopvang ruimte is een knusse, sfeervolle ruimte, ingericht met nieuw modern meubilair, uitdagend en leerzame materialen, en diverse speelhoeken.

Bij het inrichten van de groepen houden we rekening met de leeftijd van de kinderen en het ontwikkelingsniveau. Zo proberen we een warme gezellige uitstraling te creëren en hierbij houden we er ook rekening mee dat de ruimte rust uitstraalt en er balans is tussen niet te veel prikkels en uitdagingen tot spelen. Op de groep zijn meerdere speelhoeken gecreëerd waardoor kinderen worden uitgedaagd tot spel. Daarnaast leven we nauwkeurig alle voorschriften rondom veiligheid en gezondheid na zoals de Wet Kinderopvang en de brandweer ons voorschrijven.

We vinden het belangrijk dat de ruimte veilig is en tegelijk ook uitdagingen biedt. We hebben de ruimte zo ingericht dat kinderen veel dingen zelf kunnen, het speelgoed staat in kies kasten of is zichtbaar zodat ze er om kunnen vragen.

De nieuwsgierigheid prikkelen we ook door speelgoed te hebben wat niet voor het pakken ligt maar af en toe op tafel komt. Als blijkt dat een bijna 4-jarige meer uitdaging nodig heeft hebben we de mogelijkheid om speelgoed bij school of de BSO te lenen.

We hebben een goede samenwerking met de leerkrachten van school. We zorgen voor een mooie wisselwerking tussen de peuters en de oudere leerlingen uit de klassen. Zo kunnen de kinderen uit groep 8 komen voorlezen, kijken we wel eens met de hele groep naar een optreden in school en spelen, zingen en leren we met de kleuters.

De kinderen kunnen zelfstandig de groepsruimte verlaten om naar de gang of het toilet te gaan als de deur open staat. We leren de kinderen hiermee om te gaan. Voor het buiten spelen, spelen in de speelzaal of een gezamenlijke activiteit met de kleuters verlaten wij onze stamgroep. Als we naar een ander ruimte in het pand gaan doen we dit altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker. We leggen de kinderen uit wat we gaan doen en hoe we daarnaar toegaan, eventueel gebruiken we de samen op stap lijn om de kinderen houvast te bieden en bij elkaar te houden.

We proberen een gezellige, warme en open uitstraling te creëren en houden er ook rekening mee dat er in de ruimte balans is tussen rust en uitdagen tot spelen. Zoals gezegd zijn er meerdere speelhoeken gecreëerd waardoor kinderen zelfstandig kunnen spelen of juist even relaxen. We vinden het belangrijk dat de ruimte veilig is en tegelijk ook uitdagingen biedt.

Buiten

Er wordt buiten gespeeld op het plein achter de school. Het plein is voorzien van hekken waardoor er veilig gespeeld kan worden. De kinderen lopen hier samen met pedagogisch medewerksters naar toe begeleid door het samen opstap lijn.

Buitenspelen is een belangrijk onderdeel van de dag. De kinderen hebben frisse lucht en beweging hard nodig. Het biedt weer andere mogelijkheden dan binnen: je kunt er rennen, in de zandbak spelen, fietsen, luidruchtig zijn, de wind in je haar voelen. Maar het leert kinderen ook over de verandering van de seizoenen.

Speelhal

Er wordt ook gebruik gemaakt van de speelhal, bijvoorbeeld als er behoefte is aan meer bewegingsruimte als het buiten regent of het past in het thema (of om de dag af te sluiten, zie haalmoment).

Hier bieden we activiteiten aan die een aanspraak doen op allerlei ontwikkeling gebieden zoals hun motorische ontwikkeling (springen, klimmen, dansen, rennen, met ballen gooien, etc.).

Maar ook op de sociale ontwikkeling van kinderen zoals: omgaan met regels en rekening houden met elkaar, wachten op je beurt, achter aansluiten, elkaar helpen. De taal- en reken ontwikkeling stimuleren we door dat kinderen fysiek ervaren wat begrippen in houden als ver weg- dichtbij, hoog- laag, onder- boven, voor in de rij- achter in de rij, vangen- gooien, etc. Zeker als er niet naar buiten gegaan kan worden vinden wij het belangrijk om de kinderen de mogelijkheid te bieden in de speelhal hun energie kwijt te raken in ander spel dan op de groep mogelijk is.

Externe samenwerking partners

- Wij hebben een mooie samenwerking met de bibliotheek.
Af en toe komt er een vaste voorlees consulente van boekstart met de kinderen een boekje lezen. BoekStart is een programma dat het lezen met jonge kinderen van 0-4 jaar en hun ouders via de Bibliotheken en hun partners bevordert én hen wil laten genieten van boeken. BoekStart gaat uit van de gedachte dat kinderen die al op jonge leeftijd in aanraking komen met boeken een voorsprong (op school) ontwikkelen, waar ze hun hele leven voordeel van hebben. Samen een boekje kijken – plaatjes aanwijzen en benoemen, versjes leren, verhaaltjes vertellen en ernaar luisteren – versterkt bovendien de band tussen ouder en kind en pedagogisch medewerkster en kind. Kinderen kunnen boeken bij ons lenen om thuis te lezen met hun ouders.
- We werken ook samen met Muziek op schoot.
Het is van enorme meerwaarde bij de ontwikkeling van de kinderen.
Hier start de muzikale ontdekkingsreis! Samen plezier maken en genieten staat op de eerste plaats. Dit doen we door middel van zingen, spel, muziek maken, bewegen en dansen.
Iedere les start met een begroetingsmoment voor alle kinderen. Hierna volgen muzikale activiteiten die persoonlijk zijn afgestemd op de kinderen. Na afloop wordt van ieder kind afscheid genomen, zodat dit voor de kinderen een duidelijk eindpunt is. In elke les is er tevens tijd voor rust- en ontspanningsmomenten.
Tijdens Muziek op Schoot lessen hebben pm'ers en kind echt even tijd voor elkaar! Alles wordt aangeboden in een veilige omgeving en een vertrouwde sfeer, op een speelse manier en vanuit respect voor de persoonlijkheid en individuele ontwikkeling van ieder kind.
Door samen te spelen en te bewegen in een muzikale omgeving, ontdekken ze nieuwe manieren om te communiceren, leren ze over ritme en melodie en bouwen ze meer zelfvertrouwen op.
Daarnaast zal het stimuleren van de muzikale ontwikkeling allerlei facetten van de totale ontwikkeling ondersteunen, zoals het luister- en concentratievermogen. Het experimenteren met geluiden is zowel bevorderlijk voor het leren zingen als voor het leren praten.
Het zingen van liedjes creëert een gezellige en ontspannen sfeer. Ook kan een liedje dienen als aankondiging van een bepaalde activiteit en liedjes kunnen zorgen voor een vertrouwd gevoel in een vreemde omgeving.
- Met GGD Hollands Noorden werken wij samen op het gebied van preventie. Bij de GGD hebben wij een wijkverpleegkundige die ons kan verziën in extra ondersteuning bij alles wat er in de groep speelt. Ook kunnen wij ouders naar de GGD doorverwijzen bij alle vragen die zij maar hebben wat betreft het opvoeden van kinderen.
- Veilig thuis is de instantie bij wie wij contact leggen als we de stappen van de meldcode hebben doorlopen.

Veiligheid en gezondheid

Veiligheid en gezondheid staan bij ons voorop. In ons beleid én werkinstructies veiligheid en gezondheid hebben we onder andere vastgelegd welke maatregelen onze pedagogisch medewerkers moeten nemen om veiligheids- en gezondheidsrisico's te voorkomen. Zo staat er precies in welke hygiënemaatregelen ze dagelijks moeten nemen en bijvoorbeeld welke voorzorgsmaatregelen gelden als ze een uitstapje willen maken met de kinderen. Daarnaast worden de risico's regelmatig

geïnterviewd om risico's in beeld te brengen en welke maatregelen wij hebben genomen of dienen te nemen om de risico's zo klein mogelijk te maken.

De volgende aanvullende afspraken hebben wij op deze specifieke locatie gemaakt om de risico's te beperken:

- De vide is geen speelplek waar de peuters alleen spelen, de trap is dicht gezet doormiddel van een houten schot.
- Kinderen die zelfstandig buiten mogen spelen op het grote plein hebben een door ouders en kind getekend buitenspeel-contract.
- We gaan niet zonder toestemming van het plein
- Als vanzelfsprekend wordt er niet gerookt op onze locatie. Dit geldt ook voor de buitenruimte.

De pedagogisch medewerkers maken soms een uitstapje met de kinderen. Met een uitstapje wordt hier bedoeld een wandeling in de buurt van het kindcentrum, een boodschap doen, een brief posten, speeltuin of het park. Peuters gaan dan mee in de bolderwagen of aan de hand. Dit alles binnen de gemeentegrens.

Met de bso kinderen maken we ook uitstapjes die wat verder zijn, het bos, een museum, een andere locatie voor een activiteit of de bioscoop. We gaan dan met de bus of auto. Tijdens vakantieweken hebben we een activiteiten planning waar deze uitstapjes in voorkomen. We hanteren dan het de werkinstructie uitstapjes bij de bso.

Vier ogen principe

Binnen de Familieschool wordt het vier ogenprincipe vormgegeven door zoveel mogelijk transparant te maken (ramen tussen groepsruimtes, glas in deuren etc.), zodat er altijd zicht is op kinderen en collega's. Ook de aanwezigheid en inzet van stagiaires wordt gebruikt om het vierogen principe te waarborgen. Medewerkers lopen regelmatig bij elkaar binnen en ook de manager komt regelmatig de groepen binnenlopen.

Onze opvang maakt onderdeel uit van de Familieschool. Dit maakt dat medewerkers nooit alleen zijn in het pand. Indien dit wel gebeurd is de achterwachting van toepassing. Onze achterwacht is locatie de Vaart zij zijn geopend van 7:00 tot 18:00.

Afwezigheid melden

Komt het kind een dag niet of gaat u met vakantie, geef dit dan zo snel mogelijk door.

Voorschoolse educatie

Peuteropvang de Buren is een VE-locatie. VE staat voorschoolse educatie. Dit houdt in dat kinderen die in aanmerking komen voor 4 dagdelen peuteropvang zodat zij extra aandacht krijgen in o.a. motorische activiteiten, rekenprikkel en activiteiten op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en taalontwikkeling en een goede start in het basisonderwijs kunnen maken.

Er wordt gewerkt aan de hand van thema's.

We stimuleren ouders thuis ook aandacht te besteden aan de thema's van de peuteropvang. Ouders worden middels nieuwsbrieven over het thema geïnformeerd. Hier staan voorbeelden en ideeën in zodat ouders thuis ook over deze onderwerpen kunt praten, lezen en uw kind helpen in zijn ontwikkeling. Daarnaast wordt u mondeling op de hoogte gebracht van waar uw kind op de speelzaal mee bezig is.

VE-programma Uk en Puk

Uk & Puk is een programma waarin voorschoolse educatie (VE) wordt geboden aan kinderen van 0 tot 4 jaar in kindercentra. Het doel van Uk & Puk is onderwijsachterstanden te voorkomen en/of te verminderen door de brede ontwikkeling van deze kinderen te stimuleren en hen hierdoor een betere start in het basisonderwijs te bieden.

Het programma biedt getrainde pedagogisch medewerkers een manier om spelenderwijs en doelgericht te werken aan de brede ontwikkeling van de kinderen.

Uk & Puk bestaat uit thematische activiteiten in een rijke speelleeromgeving met themahoek waarin door pedagogisch medewerkers kansen voor ontwikkelingsstimulering worden gecreëerd.

Er zijn activiteiten voor de grote groep, kleine groep en individuele activiteiten, waarin per leeftijdsgroep en/of ontwikkelingsfase subdoelen zijn geformuleerd voor vier ontwikkelingsgebieden: spraak-taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorisch-zintuiglijke ontwikkeling en de eerste rekenprikkel voor de ontluikende rekenontwikkeling.

Ook zien wij een activiteit in elke dagelijkse routine, namelijk tijdens verzorgingsmomenten, aan tafel of in de kring, tijdens opruimen, buiten spelen of tijdens vrij spel. Op deze manier grijpen wij kansen om van gewone dagelijkse situaties een leersituatie te maken en de brede ontwikkeling te stimuleren.

Doel: Het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden door stimulering van de brede ontwikkeling van kinderen met thematische activiteiten, waarin de bovenstaande punten centraal staan.

Wie is Puk? En wat doet hij op de groep van uw kind?

In de groep van uw kind kunt u, behalve andere kinderen en de pedagogisch medewerkers ook Puk tegenkomen. Puk is een pop en een speelkameraadje van de kinderen. Maar Puk is nog veel meer dan dat. Puk hoort bij het activiteitenprogramma *Uk & Puk*, dat speciaal ontwikkeld is voor kindercentra. Het doel is om kinderen tussen nul en vier jaar in hun ontwikkeling te stimuleren door samen te spelen en te ontdekken.

Uk & Puk bestaat uit allerlei activiteiten rondom verschillende thema's. De thema's zijn zo gekozen dat ze dicht bij de belevingswereld van uw kind staan. Puk speelt vaak een belangrijke rol in de activiteiten. Hij maakt iets mee dat de kinderen herkennen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen of is verkouden. Hij laat de kinderen iets zien, maakt een grapje en stelt vragen. Via Puk worden kinderen betrokken bij een activiteit en uitgedaagd om mee te doen. Puk is een vriendje bij wie kinderen zich veilig voelen. Naast Puk, staat dus vooral uw "uk" centraal in elke activiteit.

Kinderen leren door te spelen. Met de speelse activiteiten van *Uk & Puk* doen kinderen nieuwe ervaringen op en leren ze nieuwe vaardigheden.

Spraak en taal

Samen praten is belangrijk bij *Uk & Puk*, de pedagogisch medewerkers praten dan ook veel met de kinderen tijdens het spelen. Hierdoor leert uw kind nieuwe woorden. Ook wordt er veel aandacht besteed aan voorlezen.

Omgaan met gevoelens en omgaan met elkaar

Hoe kinderen met zichzelf en met anderen omgaan, wordt ook wel de sociaal emotionele ontwikkeling genoemd. De activiteiten stimuleren uw kind bijvoorbeeld om een ander kind te helpen, keuzes te maken of iets aan anderen te laten zien of te vertellen.

Bewegen en ervaren

Door actief bezig te zijn, ontdekken de kinderen de wereld om zich heen. Dit doen ze door te bewegen, te ontdekken wat ze zelf allemaal voor elkaar kunnen krijgen en door te onderzoeken. (ruiken, voelen, kijken, proeven, en luisteren).

Ruimtelijk begrip

Met de activiteiten van *Uk & Puk* doen kinderen ervaringen op die belangrijk zijn voor hun verstandelijke ontwikkeling. Ze kijken bijvoorbeeld waar de bal heen rolt en ervaren zo of ze die nog kunnen pakken of niet. Ook als de bal inmiddels onder de kast is gerold. Zo krijgen ze ruimtelijk inzicht.

Ouderbetrokkenheid

Ouders worden gezien als partner in de ontwikkeling van kinderen en worden daarom actief betrokken bij de peuters van de Familieschool.

We zetten vooral in op didactisch partnerschap. Dit gaat voornamelijk over de cognitieve ontwikkeling van uw kind. Dit doen we onder andere door ouders te stimuleren om ook thuis aan de gang te laten gaan met het thema. We sturen ze nieuwsbrieven over het thema, vragen ze om materialen m.b.t. het thema, geven we ze activiteiten mee m.b.t. het thema en nodigen we ouders uit aan het einde van het thema om naar de voorstelling te kijken die ze gedurende het thema hebben geoefend en geleerd.

Door zowel bij de opvang als thuis activiteiten te doen die in elkaars verlengde liggen, krijgen kinderen meer gelegenheid om te ontdekken, vaardigheden te oefenen woorden te leren en hun omgeving te begrijpen. De kinderen doen meer leerervaringen op, waardoor de kans wordt vergroot voor het behalen van ontwikkelingsdoelen.

Pedagogisch partnerschap vinden we ook belangrijk. Dit is gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind. We spreken ouders veel. Dit op verschillende momenten: haal- en breng momenten, tijdens gesprekken n.a.v. observaties of tussendoor als er iets is om te bespreken. Ook organiseren de medewerkers een picknick waar alle ouders voor worden uitgenodigd om samen te komen om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen.

Voor verdere informatie over ouderbetrokkenheid verwijzen we graag naar ons ouderbeleid binnen Blossie.

Observatiemethode KIIJK! als kindvolgsysteem

Voor de kinderen vanaf 2 jaar wordt gewerkt met de observatiemethode KIIJK! Dit is een observatiemethode voor kinderen van 2 tot 7 jaar om gericht naar de totale ontwikkeling van een kind te kijken. De pedagogisch medewerker vult dit digitale formulier in naar aanleiding van observaties tijdens de ochtenden. In de observatie documenten wordt beschreven hoe een kind zich ontwikkelt. Aan de orde komen o.a.: voelt het kind zich prettig in de groep, hoe gaat het met zijn motorische, taal en sociale ontwikkeling. Deze observatie wordt elk jaar ingevuld. Voor de kinderen met VE wordt elk half jaar deze observatie ingevuld. Na elke observatie zal er met u een gesprekje plaatsvinden.

Doorgaande lijn opvang en onderwijs

De observaties van uw kind wordt, na toestemming van de ouders, (warm) overgedragen aan de school. Een kopie van de observatie is voor de ouders en de ander wordt in het archief bewaard. Indien er sprake is van zorg om de ontwikkeling of het gedrag van kinderen gaan we in gesprek met ouders. We brengen de ontwikkeling in kaart en bespreken samen eventuele vervolgstappen. Waar nodig en in overleg met ouders kan de interne begeleider van onderwijs ook ingezet worden.

Daar waar het lukt wordt er aansluiting gezocht bij de kleuters. Enige voorbeelden zijn: het zingen van dezelfde liedjes, samen vieren van festiviteiten, lezen van hetzelfde boek, voorstellingen kijken bij elkaar. Op de Familieschool blijven we kritisch kijken hoe we de samenwerking tussen peuter en kleuters kunnen gaan versterken.

Het programma Uk en Puk werkt met de SLO-doelen en sluit daarmee aan op alle kleuterprogramma's. Deze doelen geven een richting waarin kinderen onderwerpen verkennen en ermee leren omgaan. De aanbod doelen hierop geven een **vrijblijvend inzicht** waar een pedagogisch medewerker mogelijk aandacht aan kan besteden. Hierin is terug te zien wat wij als opvang belangrijk vinden om kinderen mee te geven naar het basisonderwijs.

Speelleeromgeving

De pedagogisch medewerkers creëren een overzichtelijke, rijke en uitdagende speelleeromgeving, waarin kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Er worden minimaal vier verschillende hoeken ingericht met een gevarieerd aanbod van materialen passend bij het thema. Denk aan de huishoek, de bouwhoek, de loos-parts tafel, de leeshoek, de creatieve hoek en/of de ontdekhoek. Met minimaal vier verschillende hoeken wordt voor een breed aanbod gezorgd die de verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleren.

Bij elk thema wordt altijd een themahoek ingericht waarin de kinderen de rollen, behorend bij het thema kunnen naspelen. Bijvoorbeeld bij het thema “Hatsjoe” wordt in de themahoek een ziekenhuis gemaakt.

Kinderen kunnen in deze hoeken binnen de context van het thema zelfstandig en in kleine groepjes vrij spelen en de pedagogisch medewerker begeleid ook het spel van de kinderen in deze hoeken. In het spel in de verschillende hoeken en het (rollen-)spel wordt de brede ontwikkeling van de kinderen gestimuleerd. De woorden, handelingen en vaardigheden uit het thema worden al spelenderwijs in deze hoeken herhaald, toegepast en uitgebreid.

Een uitdagende speel-leeromgeving wordt ook gecreëerd door in de hoeken volop activiteiten aan te bieden die de kinderen zelf kunnen doen. Dit vinden ze leuk en het vergroot hun competentiegevoel. Bovendien zullen de kinderen zich dan minder snel in de hoek vervelen. De ene ontdekking leidt weer tot een volgende activiteit. Ook stimuleren we het zelf kiezen van de activiteiten en het zelfstandig pakken en opruimen van het materiaal. Op verschillende kasten en lades hangen foto's en/of pictogrammen waarop staat wat waar opgeruimd moet worden. Hierdoor leren kinderen te kijken, vergelijken, ordenen en sorteren en plaats bepalen in de ruimte. Zo wordt alleen opruimen al een activiteit op zich.

Aanpak per ontwikkelingsgebied

Taalontwikkeling:

We bieden d.m.v. Uk en Puk activiteiten die de verschillende aspecten (taalinhoud/ woordenschat, taalvorm, communicatie) van de spraak-taalontwikkeling stimuleren. Daarnaast zijn er gericht twee voorleesactiviteiten met de knieboeken en kijkboeken in de kleine groep en individueel. In de activiteiten wordt er gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat door in elke activiteit tien woorden expliciet centraal te stellen. De woorden worden aangeboden volgens de vier stappen van woordenschatstimulering: woorden selecteren, woorden verduidelijken, woorden herhalen en oefenen, woorden controleren. Daarnaast is in de activiteit en tijdens het spelen impliciet aanbod van woorden en taal. Wij vinden het in het spel en tijdens activiteiten belangrijk om open taal-denkvragen te stellen om zo kinderen de kans en ruimte te geven om te antwoorden en wordt uitgelokt om zelfstandig te denken en te handelen in verschillende situaties. Uiteraard worden er ook heel veel liedjes gezongen en versjes geoefend met de kinderen die de taal-spraakontwikkeling stimuleren.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Wij bieden activiteiten aan waarbij de kinderen leren omgaan met zichzelf, de andere kinderen en de pedagogisch medewerker. Hierbij is een veilige gehechtheid van belang voor het emotionele welbevinden van kinderen en de basis voor verdere groei. Dit betekent dat de pedagogisch medewerker een sensitieve-responsieve houding naar de kinderen heeft. De pedagogisch medewerker kan goed inspelen op het kind en de relatie tussen haar en het kind versterken. De activiteiten bij Uk & Puk zijn gericht op samen een spel doen, samen zingen of samen bewegen, waardoor het saamhorigheidsgevoel in de groep wordt vergroot. Daarnaast stimuleren de activiteiten in de grote of kleine groep verschillende sociale competenties, zoals samen werken en spelen, aardig doen, wachten op je beurt, een taak uitvoeren, een keuze maken, opkomen voor jezelf, jezelf presenteren, omgaan met ruzie en je ervaringen delen.

Motorisch- zintuigelijke ontwikkeling:

In de activiteiten is er aandacht voor de sensomotorische ontwikkeling, de grote en fijne motoriek en lichaamsbesef. In de activiteiten wordt de nadruk gelegd op het bieden van voldoende bewegingsvrijheid aan kinderen, waardoor ze volop de gelegenheid hebben motorische vaardigheden en zintuiglijke ervaringen op te doen. Tijdens dagelijkse activiteiten en spel ontwikkelen kinderen hun motoriek onder invloed van en in samenspel met de zintuiglijke ervaringen. Het kind leert door te bewegen en te ervaren de wereld om zich heen, het leert de eigenschappen van verschillende materialen kennen en verkent de binnen en buitenruimte en zijn eigen positie binnen de ruimte.

Rekenprikkels:

Binnen verschillende activiteiten van Uk & Puk is er aandacht voor drie rekendomeinen: meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Het gaat hierbij vooral om het opdoen van de eerste ervaringen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling. Vandaar dat we over 'rekenprikkels' spreken. De rekenprikkels zijn nauw verbonden met de taalontwikkeling en de motorisch-zintuiglijke ontwikkeling. De ruimtelijke begrippen 'in', 'op', 'onder' zijn bijvoorbeeld nauw verbonden met de taalontwikkeling en de begrippen hoog-laag en zwaar-licht krijgen betekenis door dit eerst motorisch te ervaren. Het stimuleren van rekenprikkels vindt niet plaats in een specifieke hoek. Dit komt overal terug.

Muziek:

In het dagelijkse programma van Uk en Puk gaan we het **programma van Muziekkwartier** inzetten. Het Muziekkwartier is een eenvoudige, doordachte en doeltreffende methode om jonge kinderen te helpen zich op een veilige manier te ontwikkelen, door middel van muziek en interactie. De methode is zo ontwikkeld dat de kinderen zich veilig voelen en het is zo leuk, dat de kinderen er zelf om gaan vragen!

We zetten dit altijd ontwikkelingsgericht in en vanuit de gedachte: 'Al spelend met plezier leert een kind het meest'. Spelen met muziek zorgt voor een actiever brein. Er worden meer verbindingen gemaakt die positief uitwerken op de taal-, reken- en spraakontwikkeling en de sociale vaardigheden. De rol van muziek is hierin uniek!

Muziek maakt blij en stimuleert de ontwikkeling van opgroeiende kinderen. Samen zingen, spelen en bewegen is heel natuurlijk voor kinderen. Het Muziekkwartier combineert dagelijks plezier, muziek, creativiteit en samenwerking, zodat de kinderen plezier maken en blijven groeien.

Scholing VE-medewerkers

- De PM-ers zijn in het bezit van het VVE diploma van Uk en Puk. Ze volgen de vervolgdagen van Uk en Puk om hun certificaat geldig te houden. De medewerkers volgen dit jaar de nascholing diversiteit en inclusie. Ook willen ze zich gaan verdiepen in TOS.
- De PM-ers worden jaarlijks bijgeschoold met elk jaar een ander thema.
- Anneke Hijboom is de pedagogisch coach. Ook zij kijkt regelmatig mee en ondersteunt de medewerkers waar nodig.

Op de Familieschool vervult Arda Schuuring de rol van beleidsmedewerker VE. Zij houdt zich een aantal uur per week bezig met het beleid, de borging en de verdieping van het werk op de VE-groepen. De medewerker draagt bij aan vakdeskundigheid pedagogisch medewerkers in het thematisch werken volgens de doelen voor de kinderen.

De onderwerpen voor komende periode op de Familieschool zijn:

- Ouderbetrokkenheid organiseren en versterken;
- Cyclisch werken met behulp van de observaties en deze verwerken in de themaplanningen
- Aansluiten bij de boekstart doelen in belang versterken woordenschat en ouderbetrokkenheid.